

Fair Medicine: Ontwikkeling geneesmiddelen moet transparanter

Door [Redactie Medicalfacts/ Janine Budding](#) - 9 september 2016

Stichting die maatschappelijk draagvlak in medicijnontwikkeling wil borgen krijgt 2,8 miljoen steun van Ministerie van VWS

Fair Medicine, een stichting die op een transparante manier nieuwe geneesmiddelen wil ontwikkelen, krijgt 2,8 miljoen euro steun van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Dat geld wordt de komende vijf jaar ingezet om een juridisch en financieel model uit te werken en om samen met artsen en patiënten draagvlak te creëren bij de stakeholders.

Het doel van Fair Medicine is het ontwikkelen van medicijnen en therapieën tegen een maatschappelijke aanvaardbare prijs. De stichting is mede geïnitieerd door de oud- bestuursvoorzitter van Erasmus MC en kinderarts Hans Büller. Via een coöperatieve structuur, waaraan verschillende partijen – patiënten, artsen, ziekenhuizen, producenten en investeerders – deelnemen, moet het collectieve belang van een betaalbare en goede zorg altijd leidend zijn. De kernwaarden zijn vastgelegd in een chartertekst, waaraan de ontwikkelaars zich moeten conformeren.

Minister Edith Schippers van VWS heeft al regelmatig haar bezorgdheid uitgesproken over de stijgende medicijnkosten. In een brief aan de Tweede Kamer in januari van dit jaar noemde ze Fair Medicine een van de initiatieven 'die innovatieve businessmodellen hanteren om een inzichtelijke en nieuwe manier geneesmiddelen te ontwikkelen.' Schippers: 'Dergelijke initiatieven en creatieve ideeën verdienen een kans om zich te bewijzen.'

Investeringsfonds 20 miljoen

Fair Medicine verkeert nog in oprichtingsfase. 'Het belangrijkste is nu om financiers te vinden en coalities op te starten die de handen uit de mouwen steken', zegt initiatiefnemer Hans Büller. Er wordt gemikt op een initieel investeringsfonds waarin 20 miljoen euro zit. Fair Medicine denkt in eerste instantie aan investeringspartijen als verzekeraars, pensioenfondsen, fondsen en social impact fondsen.

De stichting Fair Medicine is de aanjager van een aantal werkmaatschappijen – coalities van patiënten, artsen, ziekenhuizen, producenten en investeerders – die met de chartertekst als leidraad, samen medicijnen gaan ontwikkelen. Deze partijen zijn samen verantwoordelijk voor de kwaliteitsmonitoring, het bepalen van een maatschappelijke prijs en vaststellen van een acceptabel rendement.

De ontwikkeling van een nieuw medicijn is een kostbaar en langdurig proces. Schattingen van de kosten lopen uiteen van tientallen tot honderden miljoenen euro's. De investeringen daarvoor worden nu bijeengebracht door grote farmaceutische bedrijven die weinig inzage geven in hun kostenstructuur en prijsstelling. Dat leidt soms tot scherpe kritiek uit het publieke domein. Met name bij de behandeling van zeldzame ziektes, kunnen medicijnkosten tot tonnen per patiënt per jaar oplopen. 'De totstandkoming van de prijs van geneesmiddelen is nu ondoorzichtig', zegt Büller. 'Dat is onwenselijk, omdat het over grote sommen publiek geld gaat.'

Kansrijke medicijnen

Fair Medicine ziet zichzelf als aanvulling op de bestaande markt. 'Wij mikken in eerste instantie op nieuwe kansrijke medicijnen die door de bestaande industrie nu niet worden opgepikt, of op bestaande medicijnen die door hun prijsstelling problematisch zijn.' Het bedrijfsmodel van Fair Medicine maakt het mogelijk voor partijen die normaal niet of slechts een klein onderdeel uitmaken van geneesmiddelenontwikkeling, om over het gehele traject betrokken te blijven. Dan gaat het vooral om patiëntenorganisaties, onderzoeks- en kennisinstituten, MKB bedrijven en maatschappelijk investeerders.

Transparantie van het proces en van de kostenstructuur, is een belangrijk instrument om een meer duurzame medicijnmarkt te creëren, waardoor de zorg ook in de toekomst betaalbaar blijft. Daarnaast werkt Fair Medicine ook aan het eenvoudiger maken van de complexe procedures voor het op de markt brengen van medicijnen. 'Vereenvoudiging kan grote kostenbesparing opleveren en patiënten wachten zo minder lang op betere therapieën', zegt Büller. Hij benadrukt dat Fair Medicine zich niet afzet tegen de bestaande farmaceutische bedrijven. Met verschillende farmaceutische bedrijven is Fair Medicine in gesprek.

Vernieuwingsprojecten

De structuur van Fair Medicine is dat er een stichtingsbestuur samen met een Raad van Toezicht waakt over de uitgangspunten van de charter. Het ontwikkelen en produceren van medicijnen wordt ondergebracht in separate coalities. Er komt een apart investeringsfonds om grote risicodragende vernieuwingsprojecten een kans te geven.

Fair Medicine kreeg eerder dit jaar een onderscheiding voor innovatie in de zorg: De Parel, een prijs die wordt toegekend door ZonMw, een samenwerking van het ministerie van VWS en Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). ZonMw stimuleert gezondheidsonderzoek en zorginnovatie. Daarnaast wordt Fair Medicine gesteund door NFU, Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra en zorgverzekeraar DSW.

Fair Medicine wordt naast arts Büller geleid door mede-oprichter Frans de Loos, een wetenschapper met meer dan twintig jaar ervaring in de farmaceutische industrie. Andere initiatiefnemers achter de stichting zijn Cathy Hassels Monning en Mathijs Koper.